ч. 179 (11.470). Львів, вівторок 13. серпня 1929. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Єгипет і Англія.

Львів, 11. серпня 1929.

Обмін нотами між англійським міністром закордонних справ Гендерсоном і египетським премієром і міністром закордонних справ Мога-мед-Магмед-Пашою, доконаний перед кількома днями, став попри гагську конференцію без сумніву наймаркантнішою і найсензаційнішою подією останніх днів у світовій політиці. І не дивно, бож на основі тих нот Єгипет мав би стати направду вільним, звязаним з Англією союзом.

Боротьба Єгипту за унезалежнення від Англії тягнеться вже дуже давно. Англія мала з Єгиптом дуже багато клопотів, не менше ніж з Індіями чи з Ірляндією. Ця боротьба Єгипту за унезалежнення довела в 1922 р. до того, що Англія проголосила в справі Єгипту т. зв. декляpацію, якою визнавала незалежність Єгипту та зносила над ним свій протекторат, але все це було теоретичне, бо на ділі Англія забезпечувала собі: а) повну свободу в користуванні египетськими комунікаційними засобами; б) протекторат над інтересами чужинців і національних меншостей в Єгипті; в) непорушність англійських прав, що випливали з протекторату над Суданом і г) контролю над взаєминами Єгипту з іншими державами.

По проголошенні такої декляpації та по введенні її в життя Єгипет не тільки не успокоївся, але навпаки: в ньому розгорілася ще страшніша боротьба ніж досі. Египетські націоналісти, провідником яких був відомий Заглюль-Паша, розвинули велику революційну акцію проти англійців та їх офіціяльних представників у Єгипті з одного боку, а проти власних египетських угодовців та опортуністичних політиків з другого боку. Сили націоналістів (обєднаних у партії Вафд) дуже інтензивно зростали. Вкінці дійшло до того, що в египетському парляменті вони здобули таку перевагу, що цей парлямент під натиском Англії король у 1927 р. розвязав та почав правити по диктаторськи. Та це був тільки тимчасовий вихід з положення. Розуміла це добре Англія, розумів і королівський диктаторський уряд в Єгипті. І тому египетський король і великобритійський уряд вели дуже довгі та затяжні переговори в справі оконечної розвязки египетської проблеми. З приходом до державної керми робітничого уряду в Англії ці переговори увінчалися успіхом. Цей „успіх" заключається в тому, що на основі виміни опублікованих нот між Єгиптом і Англією мав би бути заключений договір на таких підставах: Англія виведлаб свої війська з Єгипту та залишилаб частину їх, потрібну тільки для охорони суеського каналу і то на основі уповноваження египетського короля та на докладно означеній території; між Англією й Єгиптом повстав би союз. В Єгипті був би англійський амбасадор, а в Льондоні египетський; Єгипет зголосив би приступлення до Ліги Націй, що підтрималаб Англія; уряд високого англійського комісаря в Єгипті тим самим був би скасований. На випадок непорозуміння з посторонніми державами обі держави поступалиб солідарно при ліквідації непорозуміння мировими засобами; обі держави зобовязались би не заключувати ніяких договорів, спрямованих проти котрої-небудь із них. У випадку війни обовязувалаб взаїмна допомога, зокремаж Єгипет на випадок війни забезпечував би Англії на египетській території всякі полекші, як користування портами і всіми комунікаційними засобами. Всяку військову допомогу, а також військових інструкторів Єгипет брав би з Англії. Також адміністраційних урядовців мав би египетський уряд номінувати зпоміж англійських громадян. Накінець Англія знесла би т. зв. капітуляції.

Договір на таких підставах може бути заключений аж тоді, коли на них згодиться египетський парлямент. Така є вимога англійського лейбуристського уряду. А щоби парлямент в Єгипті зібрався, на те треба підготовляти вибори, переводити їх і щойно тоді скликувати парлямент. Така процедура затягнеться, очевидно, на довше і тому покищо англьо-египетський договір на повищих підставах нереальний. Він означує теоретично тільки його можливість. До того в його проекті нема ніякої згадки про Судан і про весь простір від джерел Нілю до теперішньої границі Єгипту, що остає далі в руках англійців. Египетські націоналісти з „Вафду" з цим напевно не погодяться. А нема сумніву, що в будучому парляменті вони знов матимуть перевагу. Таким чином цей договір, поправді кажучи, ще вилами на воді писаний.

Але за те має він іншу вагу для Англії, а саме: його проект використають без сумніву всі ті країни велико-британської імперії, що ведуть теж завзяту боротьбу за визволення зпід Англії, а в першу чергу Індії. Англійська ліберальна преса ставиться тому дуже критично до змісту виміняних між Єгиптом і Англією нот і навіть ворожить з тієї причини для Англії нові непотрібні ускладнення у внутрішній політиці. На всякий випадок уряд Мекдональда здобувся супроти Єгипту на неабиякий жест, питання тільки, чи доведеться йому зреалізувати те, до чого в ноті зобовязався.

Просвіта чи політосвіта?

(Докінчення.)

Не беручи на себе ролі оборонця т-ва „Просвіта" в цьому своєрідному ювилейному процесі, я хочу лише показати, на підставі приступних мені матеріялів, що одну частину цих „переступів" слід віднести, на мій погляд, якраз до активу діяльности т-ва „Просвіта", а друга частина „переступів" зовсім не стоїть в будь-якому звязку з характером діяльности т-ва „Просвіта".

Керма як у т-ві „Просвіта", так і в його філіях справді находиться в руках інтелігенції (до неї належить, розуміється, і духовенство), але це явище не є ознакою просвіти, бо при системі політосвіти також доводиться кермувати її розвитком, давати йому певний напрямок*). І це завдання покладається й тут на „верхівку" комуністичної партії. Відсутність керманичів на місцях вважається комуністами за головну недогадність політосвітньої системи.**) Таким чином „переступ" „Просвіти" полягає в тому, що верхівка її є „угодівська", як кваліфікує її Д. Довженко, а не комуністична. Оскільки правдива ця кваліфікація Д. Довженка, не беруся судити, бо не звик „читати в серцях", але безперечно верхівка „Просвіти" не є комуністична, бо інакше й в Галичині ми малиб справу не з просвітою, а з політосвітою.

Даремно також гадає Д. Довженко, що т-во „Просвіта" не підтримує принципу самодіяльности. При більшій обєктивности з його боку в студіюванні хочаб того матеріялу, який був у нього в руках можна булоб переконатися, що в здійсненні принципу самодіяльности т-во „Просвіта" може похвалитися значним успіхом, — досить вказати, що в звіті т-ва за 1927-й рік Д. Довженко сам нарахував серед викладачів — 12 учителів, 19 лікарів, 2 кооператорів — аж 58 селян. Нехай ці виклади були, — як безпідставно припускає Д. Довженко, „розмовами на сільсько-господарські теми", але всеж таки викладачами-промовцями були *селяни*. Та вже й з гори з повною рішучістю можна ствердити, що просвіта в більшій мірі покликана сприяти самодіяльности, ніж політосвіта, яка мусить усіх вести в *один* бік — в бік комунізму.

Головному Виділові т-ва „Просвіта" нема чого підкреслювати своєї позиції щодо обєкту, на користь якого він працює: статут т-ва прямо говорить, що „Просвіта" має служити українському народові в усіх його верствах, — отже, як пролетаріятові, так і буржуазії, яка — до речі сказати — складається в Галичині переважно з селянської маси. Цей-же статут дає відповідь і на те, чому „Просвіта" не обслуговує духових потреб національних меншостей.

Що Головний Виділ „ігнорує" наведені ви-

ще вимоги представників робітництва й селянства, то в цьому акті слід вбачати лише те, що він розуміє нікчемність цих вимог: хіба рад. преса не дає яскравих ілюстрацій щодо успіхів більшовицької влади хоча би в справі українізації? Досить вказати на недавню статтю нар. ком. освіти Скрипника в „Пролетарській Правді" з 14-го травня п. р., де, між іншим, говориться про те, що інститути зукраїнізовано лише на 30 проц. А що Головний Виділ не бажає задовольнити вимоги „трудящих мас" про зміну „Просвіти" на політосвіту, то причиною цього є не тільки статут т-ва але й почуття відповідальности перед цілим українським народом: лише просвіта може бути обєднуючим цементом усього українського народу в інтересах його національно-політичного відродження, а не політосвіта з її партійними гаслами, що обєднують членів даної партії.

Зрозуміло також, що т-во „Просвіта" ухиляється від поширення серед своїх членів тої специфічної літератури, яку випускає на книжний ринок більшовицька влада, бо інакше т-во підрубувалоб той сук, на якому тримається просвіта, але не відмовляється від придбання іншої української літератури, хоча би видавцем її був Державидат чи „єврей" Оренштайн. І тут Д. Довженко виявив свою рису — „читання в серцях", бо „відкрив" у лідерів „Просвіти" „витончений антисемітизм"... Яки би там не було, а всеж така т-во „Просвіта" поширює серед своїх членів деякі видання Рад. України, тоді як видання галицько-українських видавництв не мають вільного доступу на Рад. Україну.

Накінець, даремно Д. Довженко намагається затушувати досить ясну думку Головного Виділу щодо пляну діяльности на майбутнє, яку він висловив у своєму звіті на 1927-й р., на який покликується й сам Д. Довженко. В розділі „Напрямні діяльности товариства" прямо сказано, що Головний Виділ всі свої сили й енергію ставить на розбудову самоосвіти й самовиховання, бо тільки у тому виді освітня праця може стати охороною****) Ця думка свідчить, що напрямок освітньої праці, її зміст — в значній мірі залежатимуть від самоосвітніх гуртків, за організацію яких береться Головний Виділ. Розуміється, коли в тому чи іншому гуртку напрямок піде в бік виразної політичної освіти, то т-во „Просвіта" малаб хіба передати кермування таким гуртком відповідній партії, бо не личить такій поважній установі, якою безперечно є т-во „Просвіта", сидіти на двох стільцях — одночасно додержуватися двох світоглядів, — світогляду українського народу, який зрісся зі своїми „Просвітами" і світогляду рад. влади, як виразника пануючого російського більшовизму.

А що т-во „Просвіта" справді є поважною культурно-освітньою установою, про це свідчить білянс минулої його діяльности.

Тільки вузькість світогляду Д. Довженка могла подиктувати йому висновок, що „Просвіта" є „гальмом" для трудящих.

Кожний неупереджений дослідник тої праці яку перевело т-во „Просвіта" у Львові, протягом 60-и років, з особливим признанням визначить в діяльности т-ва „Просвіта" те, що воно неухильно стоїть на ґрунті просвіти, бо просвіта — це є те чисте джерело, з якого можуть черпати цілющу воду всі, хто прагне всебічного розвитку своєї людської істоти.

Ст. Сірополко.

---

*) М. С. Волобуєв, Ibid. Стор. 84-а.

„Шл. Осв." ч. 12. 1928 р., стор. 59-а.

**) Л. Палагєча. Уніфікація системи політосвіти.

***) Звіт з діяльности товариства „Просвіта" за час від 25. XII. 192 р. до 25. XII. 1927. Л. 1927. Стор 112-а.

Проблєма Сходу Европи в Соціялістичному Інтернаціоналі.

(Допис з Цюриху.)

(Докінчення.)

Другою важною справою, яка стояла на обговоренні Екзекутиви, було питання „небезпеки війни на Сході Европи". Ця проблема має інтерес для соціялістичних партій з причини розкладу радянського режіму, який дійшов до такого ступня, що вже кожному ясна неминучість його ліквідації тим чи іншим способом. Російські с.-д. хотілиб забезпечити „непорушність сучасної території СРСР, тим способом, що народи радянської держави малиб зєднатися на основі федеративній. Вони доказують у своїй новій „плятформі" в національній справі, що стремління поневолених Росією народів до повної самостійности (в їх термінольоґії „національний сепаратизм") — неминуче викличе зріст російського націоналізму і реакції, отже, мовляв, треба всім цим народам обєднатися, щоби спільно боротися за демократію проти загрози чорної реакції. Але соціял-демократичні партії інших народів СРСР (Україна, Грузія) вважають, що ідея національної незалежности, викована протягом революції, є найціннішим здобутком демократії. Український і грузинський народи боролися за незалежність під прапором демократії. І дальша боротьба за незалежність на Україні та в Грузії може дати реальні успіхи лише тоді, коли вона буде спиратися на демократично орґанізовані широкі маси людности. Соціялдемократи поневолених Росією народів вважають, що єдино правильний вихід для того, щоби оминути війни на Сході Европи, знайшовсяб тоді, колиб Росія не претендувала на панування над чужими територіями, а примирилася з стремлінням народів СРСР до незалежности. Зокрема соціял-демократичні партії поневолених народів в СРСР зазначають, що російська реакція, підгорнувши під себе Україну і Кавказ і т. д., дістане апетит до відновлення „єдиної неділимої" в старих межах — отже перед російським бонапартизмом не встоялаб ні Фінляндія, ні Естонія, ні Латвія ні інші держави, які колись належали до царської Росії.

Таким чином є дві протилежні тези: 1. для миру треба зберегти єдність території СРСР (росіяни) і 2. для миру на Сході і в цілій Европі треба сприяти утворенню демократичних незалежних держав на Сході Европи (українські і грузинські соціялдемократи).

Розуміється, такої складної проблєми Соц. Інтернаціонал без попереднього студіювання ситуації в СРСР не міг не тільки рішати, але й обговорювати. Всі члени Екзекутиви визнають, що поміж усіми проблємами на Сході Европи найгостріше стоїть українське питання. Чеський соц.-демокр. сенатор Соукуп висловився, що від правильного вирішення української проблєми залежить доля миру в цілій Европі: він назвав українську справу *світової ваги проблємою*. В дискусії в засіданні Екзекутиви взяв участь український представник д-р Феденко, який підкреслив той факт, що ідея національної незалежности в наслідок революції пройшла глибоко в найширші маси українського народу, і що та партія на Україні, яка у своїй політиці знехтувалаб цю ідею, булаб засуджена на повне банкроцтво. Саме в інтересі *демократії внутрішньої* треба, щоб була *демократія поміж народами*, щоб один нарід не претендував на панування над іншими народами й територіями.

Для студіювання справи національних відносин на Сході Европи Екзекутива вибрала комісію з 5 членів в такому складі: анґлієць (кандидата має іменувати партія праці), О. Бауер (Австрія), Дебрукер (Бельґія), Соукуп (Чехословаччина), Адлер (секретар Інтернаціоналу). Ця комісія має в порозумінні з делеґатами від соціялістичних партій країн Сходу Европи представити справоздання для обговорення на найближчому засіданні Екзекутиви Соц. Інтернаціоналу.

Ця комісія буде мати велике значіння для міжнародньої політики на Сході Европи. Це в перший раз представники міжнароднього соціялістичного руху самі визнали за необхідне ближче простудіювати так порівнюючи мало знайому їм проблєму Сходу Европи. Анґлійське робітниче правительство всіх заходів уживає для того, щоб розплутати національні суперечности в Західній Европі (Райнська окупація і др.) та у себе внутрі держави (напр. надання Єгиптові повної незалежности). Мекдональд і Гендерсон мають у програмі практичне переведення розаброєння або бодай зведення зброєння до мінімума. Але стан зброєння на Сході Европи, загроза нових війн не можуть сприяти виконанню далекосяглих плянів обох міністрів — інтернаціоналістів (як відомо, Мекдональд був в 1922 році секретарем, а Гендерсон до приняття теперішнього міністерського портфелю головою Соціялістичного Інтернаціоналу). Тому такої гостроти та актуальности для европейського світу набирає розвязання української проблєми.

Справу національних відносин на Сході Европи піднесено з ініціятиви самих *західньо-европейських соціялістів* в звязку з діяльністю соціялістичних партій Сходу Европи з окрема УСДРП. Немає сумніву, що праця УСДРП в Соціялістичному Інтернаціоналі приносить великі позитивні наслідки, оскільки вона своєю діяльністю причиняється до вияснення української визвольної проблєми перед політичним світом Західньої Европи, де ще й досі поширені усякі леґенди і фальшиве уявлення про український рух. Від праці цеїж партії на міжнародньому соціялістичному форумі буде в значній мірі залежати, щоби вирішення національного питання на Сході Европи разом з забезпеченням мирного розвою дало реальні ґарантії для незалежного державного істнування демократичної України.

К. М.

Авіньон і новопровансальське відродження.

Лист з Франції.

Авіньон, 5. серпня 1929.

Історія не богато знає народів і країн, що виступилиб на її арену з кращими перспективами і так швидко досягали свого вершку, аби відтак і спровола занепадати у темряву забуття та якоїсь своєрідної політичної анабіози — як провансальців і Прованс.

Анальоґію під цим оглядом можна проводити ще хіба між не менше траґічною долею ірляндських кельтів, котрі також, блискуче почавши свою історичну і культурну карієру, згодом були усунені цілком зі сцени всесвітньої історії, щоб доперва перед кількома десятками років вступити на шлях богато обіцюючого національного ренесансу.

В історії Провансу і провансальського народу — кілька міст по черзі відогравали провідну національну ролю: старовинний **Арль** — цей провансальський спадкоємець „пакс романа" у час занепаду античного Риму, Екс біля Марселю з його видатним політичним значінням для Провансу і врешті **Авіньон** — цей другий Ватикан і головний осередок культурного життя провансальського народу у цей час.

Колишній довголітній папській столиці припала кермуюча і провідна роля у новочасному відродженні провансальського народу. Від сотні років Авіньон став головним осередком неопровансальських національних прямувань. Це своє кермаництво він затримав досі, хоч згодом поруч нього новопровансальське відродження, природно, зосередилося ще й у сусідніх старовинних столицях Провансу. Отже в **Арлю**, знаходиться славетний **„Museon Arlaten"** — цей останній життєвий твір невтомного Ф. Містраля, в якім зібрано все, що характеризує Прованс і його минулому і сучасному; в **Екс**, біля Марселю, де находиться неопровансальська Академія Наук і де на університеті викладають провансальознавство. Тут живе видатний науковий дослідник неопровансальського ренесансу, проф. Е. **Ріпперт,** автор незвичайно цікавих монографій про рух фелібрів. (**„Le Félibrige", Париж 1924 та історії новопрованльського відроження. (La renaissanse provengale. 1700-60. Париж. Екс. 1918**

Я не згадую тут про **Маяно,** рідне село Ф. Містраля, яке завдячуючи постійному перебуванню поета у ньому, — стало свого роду неопровансальською Меккою і головним осідком фелібрійського сучасного руху. Про це мені до-

---

Проф. ІВАН ОГІЄНКО. 6)

Українська літературна мова XI--XVI століть.

(Докінчення.)

Цікаво ще зазначити, що українська шляхта дбала навіть про чистоту української мови. Справа в тім, що в державних установах писали тоді часом дуже нечистою т. зв. макаронічною мовою, вживаючи багато слів латинських. Українські посли на „вальнім соймі" варшавськім 1590 р. провели постанову, щоби для воєвідств Волинського, Брацлавського й Київського виправлено їх правні акти від латинізмів, про що й випущено відповідний розпорядок: **„Poprawa praw Woiewodztw Wołyńskiego i Bracławskiego (i Kijowskiego). A z tey korrektury Statuta, na stronę tych woiewodztw, według ich prawa, Ruskim ięzykiem y pismem maią bydź pisane, nie mieszaiąc słow Łacińskich"**[1]).

Можна булоб навести ще богато прикладів, які справджують, що в XVI-м віці польський уряд ставився зовсім коректно до української мови, а всі його відступлення від цього знаходили гострий та голосний опір української шляхти. На жаль це продовжувалося зовсім не довго, бо вже в 1614 р. вийшов Литовський Статут польською мовою. Українська шляхта, на початку міцна й одностайна, потроху переходила на католицтво і на польську мову, і вже в другій половині XVII-го віку майже вся значна наша шляхта кинула свою національність, і пристала до польської. Тоді вже легко було Варшавському соймові постановити в 1696 році: **„Pisarz powinien po polsku, a nie po Rusku pisać"**[2]).

Ця апостазія української інтеліґенції в історії нашої літературної мови відіграла дуже сумну ролю, бо якраз тоді, коли ця мова стала була на шлях сильного нового розвою, її покинули ліпші творчі сили. Літературна наша мова таким чином опинилася без своєї інтеліґенції. До цього треба ще додати, що з тих перекладів св. Письма на українську мову, які зроблено в XI-м столітті, ані один не був видрукований, цеб-то наша людність не мала нагоди вчитися своєї літературної мови так, як училися, скажемо німці з перекладів Лютера, а анґлійці — Тиндаля.

Не треба тільки думати, ніби ця нова літературна мова XVI-го ст. була зовсім „простою" мовою в теперішнім розумінні, ні, так не було, — це була мова тодішньої української патріотичної інтеліґенції, що вживала, напр. багатенько таких чужих слів, які були недоступні розумінню простого народу. На українських землях, як і в цілій польсько-литовській державі, в XVI-м віці вже цілком защепилися такі явища суспільного життя, як напр. сойм, соймики, місцеве самоврядування, ратуші, деякі судові форми, маґдебурське право і т. и., а все це потрібувало богато нових слів та термінів. Наслідком цього до української літературної мови увійшла сила-силенна чужих слів, бо своїх відповідних на ці нові явища життя не вистарчало; так появилися в українській мові численні німецькі слова, почасти латинські, які йшли до нас головно через польську мову.

Та нова літературна мова, що виробилася в XVI-м столітті, по своїй суті мало чим відрізняється від сучасної мови: її словник, фонетичні та морфологічні форми — зовсім такі самі, як і в мові сучасній. Але сильно кидається ввічі, що в цій літературній мові панували елементи головно західно українські. Повстала літературна українська мова XVI-го століття переважно на землях західно-українських, — волинських та галицьких; її творцями були на початку діячі також більше західно-українські. Рис східно-українських у цій мові на початку не богато.

Ця нова літературна мова XVI-го століття, що повстала в наслідок нових ідей, які принесла нам реформація, ця мова скоро поширилася по всіх українських землях. Але в XVII-м віці розвивалася вона не богато; її в головних рисах бачимо в творах, напр., Галятовського, Радивиловського і ін. Аж у XVII-м столітті з цієї мови викидають все більше та більше церковно-словянські залишки та польські позички. Процес очищення літературної української мови особливо помітним був на східно українських землях, тоді як на землях західно-українських він був зовсім малим.

В Галичині ця нова літературна мова залишилася з невеличкими змінами й надалі, — тут ми її бачимо власне аж до кінця XVIII-го століття. Сталося це тому, що ця нова літературна мова, як казав я, була збудована головно на ґрунті західно-українськім: у західно-українських говірнях ще й сьогодні знаходимо надзвичайно богато рис з тієї мови, яку звемо новою літературною мовою XVI-го ст., а це виразно свідчить про те, що ця літературна мова збудована була в своїй головній основі дійсно на живій народній західно-українській мові XVI-го століття.

З усього того, що розповів я про хід розвитку української літературної мови, стає ясним, що найцікавіший момент у цій історії — то розвиток нової літератури XVI-го віку, цеб-то час повстання нової літературної мови. Така памятка, як Крехівський Апостол 1560-х років якраз і є памяткою цієї початкової доби, а тому аналіза його — то аналіза вихідної початкової стадії в житті нашої літературної мови. І власне в цім величезне значіння цієї величної памятки.*)

---

[1]) Volumina Legum, т. II, ст 1340.

[2]) Volumina Legum по виданню 1860 р. т. V. ст. 418.

*) Видрукована тут стаття це уривок з монографії автора: „Українська літературна мова XVI-го століття та Крехівський Апостол 1560-х років".

ведеться окремо писати після того, як я побуваю у ньому...

Але вертаючи до Авіньону — можна згодитися з небожем великого неопровансальського барда — що це **„Capitale du Félibrige"**.

В Авіньоні зродився неопровансальський рух. З нього вийшли, або довший час тут жили і працювали головні каменярі новопровансальського відродження. В Авіньоні забута старопровансальська мова, занепавши до ролі мужицького **„patois"**, була невтомними заходами новопровансальських провідників піднесена до рівня самостійної неолатинської літературної мови. Тут повстала новочасна провансальська преса для народу. Тут писалися і виходили друком перші твори у цій відновленій мові. Тут цей рух був поставлений на ширшу базу фелібризму, щоби згодом заініціювати цікаві **реґіоналістичні** прямування з метою піднести і відродити всі французькі „окраїни" та „альоженів" (туземців).

Передовсім і попри Маяно, Авіньон — це улюблене місто Ф. Містраля, — батька новопровансальського відродження. Тут Містраль учився від початкової школи до гімназії включно. Ця остання названа тепер його іменем, як і вулиця, при якій є гімназія.

Майже всі твори Містраля вийшли друком в Авіньоні у славетній провансальській друкарні поета і приятеля Містраля — **Руманія,** що заховалася у бічній вузенькій вулиці **(st. Agricol N 19)**, недалеко від головної площі.

Перша версія знаменинитої **„mirèio"** Містраля, що появилась друком саме перед півстоліттям і була епохальною подією у літературному житті всієї Франції взагалі, — була складана також у Авіньоні. Тепер цього дому вже нема. На його місці находиться знана місцева друкарня **François Seguin.**

(Докінчення буде.)

О. І. Бочковський.

Конгрес Миру в Празі.

Програма конгресу й участь української делеґації в ньому.

Шестий з ряду Конґрес Міжнародньої Жіночої Ліґи Мира і Свободи — відбудеться в Празі, з кінцем серпня ц. р. Цей конґрес скликано під кличем „Світ без війни". Головними точками нарад конгресу будуть слідуючі справи:

1) Розаброєння і орґанізація інтернаціонального миру а то: а) пакт Келльоґа, б) міжнародні суди, поєднання і юридичні методи, в) економічні виcліди розаброєння і ґ) інтернаціональна контроля авіятики; 2) Орґанізація внутрішнього миру а саме: „мирові методи для унормування внутрішніх конфліктів і їх інтернаціональні вигляди"; 3) Зміна інтернаціональних відносин у світі без війни.

Наради конґресу розпочинаються дня 23. серпня ц. р. а 21. і 22 серпня ц. р. попередять їх збори Екзекутивного Комітету Ліґи, в яких візьмуть участь представниці усіх народів. В Празі зорґанізовано конґресовий комітет, який підготовляє праці до Конґресу, — якого душею є ґенеральна секретарка Ліґи, анґлійка Міс Шепшенкс.

Перед конґресом Пражський Комітет устроює в салі президії міста — офіціяльне приняття для членів Екзекутивного Комітету Ліґи, в ціли взаїмного познакомлення їх з делеґатками поодиноких національних Секцій. Дня 29. серпня ц. р. — відбудеться велике приняття у президента міста Праги. Національний чеський театр дасть на честь Конґресу святочну виставу одної з опер Сметани.

Німецький Союз Тов. Ліґи Націй запропонував Ліґі влаштування в Германштаті цілої серії конференцій, в часі між 29 серпня а 7 вересня, на яких будуть обговорені справи ріжних національностей, получені з науковими поїздками по Трансильванії.

Українська делеґація на конґрес в Празі складається з слідуючих членів: п. Бланка Баранова голова секції, п. Олена Залізняк (Галичина), п. сенаторка О. Левчанівська (Волинь), п. Софія Дністрянська (Відень), і п. Іваа Лоська та п. Галаґан (Вел. Україна), що перебувають у Празі а накінець п. Зеленевська (Берлін).

З підготованих праць до Конґресу — вислала Укр. Секція реферат п. Бл. Баранової про „Політичне і економічне положення українського народу під Польщею". — Українська секція стоїть у звязку з Пражським Конґресовим Комітетом, до якого назначила п. Лоську своєю заступницею.

У конґресі візьме участь також посолка М. Рудницька, але не в характері делеґатки, а в характері референтки, що виголосить реферат, приділений їй Екзекутивою Ліґи.

За океаном.

Канада для старокраєвої „Рідної Школи".

Читаємо в канадійських українських часописах: За час мого короткого побуту на преґарній канадійській землі зложили для „Рідної Школи" отсі громади свої датки: Едмонтон, Алта 156.80 дол., Саскатун, Саск. 82.80 дол., Фт. Виліям, Онт. 107.05 дол., Торонто, Онт. 328.55 дол. (при вул. Франклин Вест 102 дол., при Беттерст 76.55 дол., в Народньому Домі 150.00 дол.), Оттава, Онт. 30 дол., Монтреал, Кве 30 дол., Вінніпеґ 1.500 дол. (Червоний Хрест). Разом 2.235.20 дол. Крім Вінніпеґу всі інші датки, зібрані на моїх відчитах, зложено на мої руки. Червоний Хрест мав вислати свою жертву просто до „Рідної Школи" у Львові. Всім тим, що зложились на повищі датки, як і всім тим, що подбали про збірку, складаю якнайщирішу подяку в імени „Рідної Школи" і від української дітвори. Подрібний звіт подасть „Рідна Школа" у свому часі друком та розішле його всім Кружкам, Секціям і Комітетам „Рідної Школи". — **Лев Ясінчук,** делеґат „Рідної Школи".

Українці в Бразилії.

Українці в місті Куритибі, провінція Парана, Бразилія (Південна Америка) зорганізували Український Центр, в якому є такі відділи: 1) просвітний, 2) студентський, 3) спортовий „Дніпро", 4) театральний ім. Івана Котляревського, 5) забавовий, 6) іміґрантський, 7) відділ пропаґанди. Рух в Куритибі зачали молоді люди, які прибули туди в останніх роках з еміґрації в Західній Европі. Всі ці назви відділів Українського Центру в Куритибі не для паради, бо вони вже зачали діяльну працю. Між іншим вже уладили свято „Просвіти" (львівської); занялись новими українськими еміґрантами (одного тижня туди прибуло 60 українців з Галичини) і найшли їм роботу; займаються школами і т. д.

Бувший посол України — американським адвокатом.

Телеграма з Бостону, Месс., повідомляє, що бувший адвокат з Києва і б. член Найвищого Апеляційного Суду Української Нар. Республики, Арнольд Д. Марґолін, зложив адвокатський іспит в Бостоні й одержав від судді Джеймса Б. Керролла декрет про право виконування адвокатської практики в стейті Мессечусетс. Гром. Марґолін — родом жид з України, що завсіди був українським державником та знає українську мову в слові й письмі, а також українську історію і право. Він був членом Найвищого Суду перед приходом большевиків, а відтак послом України в Льондоні, поки пок. Петлюра не заключив умови з Польщею. З тою хвилиною він покинув свій уряд і перенісся до Берліна, а відтак в 1922 році до Америки. Тут працював, між іншим, пишучи для американських газет і журналів. Часто писав про Україну, завсіди прихильно. Обороняв навіть український уряд перед замітами вини у протижидівських погромах. Гром. Марґолін вже не молодий і має жінку й діти, тому важко було йому іноді заробити на життя, а всетаки поборов усі перепони і ще студіював право в університетах. Вкінці, хоча на старші літа, а таки добився свого власного становища в Америці.

(„Америка".)

Військові труднощі Китаю.

Цими днями в Нанкіні скінчився другий конґрес Гоміндану, який займався головно розглядом плянів про реорґанізацію китайської армії. Підчас років революції число війська незвичайно зросло, й окремі ґенерали ніяк не годяться на зменшення своїх військових відділів. Президент Чанг-Кай-Шек подав до відома, що китайське військо числить досі понад 2 міліони вояків. Одначе уряд рішив зменшити це число на 800.000. Весь державний бюджет Китаю виносить лише 900 міліонів марок. З того 200 міліонів іде на покриття закордонних позичок, а військо забирає 700 міліонів або 72 проц. усіх доходів. Таким чином треба конечно перевести радикальне зменшення війська, бо інакше державі загрожує банкротство.

Чемберлен домагається для Англії політичного відшкодування.

Бувший анґлійський міністр закордонних справ Чемберлен виголосив в Ульстері промову, в якій говорив також про справу репарацій. Він сказав, що Анґлія принесла тяжкі жертви для осягнення миру в Европі, а тепер від неї домагаються ще більших жертв. Конференція має полагодити не лише справу репарацій, але також ряд політичних справ. Коли Анґлія мусить дати дальші фінансові жертви, то в такому разі мусить одержати за це політичне відшкодування

В Газі.

Труднощі в політичній комісії.

На таємному засіданні політичної комісії відбулася оживлена дискусія між Штреземаном та Бріяном у справі Надренії.

Штреземан заявив, що окупація німецької області 10 літ після війни не має жадної моральної, правної й політичної підстави. Вона стоїть у противенстві до пропаґованої власне з французького боку ідеї про европейську солідарність. Окупацію Надренії годі погодити з пактом у Льокарні та з засадами Ліґи Націй. Д-р Штреземан вказав на те, що версайський договір виразно дає Німеччині право на звільнення Надренії, коли вона виконає всі свої зобовязання. Він дуже скаржився, що ще чотири роки після Льокарна не виконано даних тоді обіцянок. Німецька публична опінія з повним правом дуже з цього огірчена. Всі обіцянки лишилися досі порожніми словами. Він мусить зовсім отверто поставити питання, чи хотять нарешті поважно взятися до ліквідації наслідків війни, звільнити Надренію, вияснити справу репарацій і сотворити підстави для дійсного мира та справжнього порозуміння між народами. Право Німеччини на звільнення Надренії на основі 431 артикулу союзні уряди признали вже два роки тому, бо тоді признано, що Німеччина цілковито розаброїлася і тому скасовано військову контролю. Та Німеччина зробила ще більше. Хоч німецьке господарство переживає дуже тяжкі часи, німецький уряд приняв плян Юнґа, як основу для остаточного полагодження справи репарацій.

В Німеччині ніхто не думає про реванж. Німеччина добровільно признала свої західні границі, які крім того ґарантувала ще Анґлія та Італія. Тому тепер прийшов час виконати обіцянки, дані в Льокарні. Окупація Надренії не є жадною ґарантією в справі виконання репарацій.

Штреземанові відповідав Бріян. Він заявив, що вірить у добру волю теперішніх державних мужів Німеччини, одначе нема ніякої ґарантії, як довго вони будуть при владі. Ніхто не може заперечити, що в Німеччині істнують зовсім інші течії. Правда, Німеччина тепер обезброєна матеріяльно, одначе не обезброєна морально. Франція дуже потерпіла в часі світової війни, якої не хотіла. Тому вона тепер мусить мати відповідні ґарантії. Тому звільнення Надренії може відбуватися лише частинами в міру виконання пляну Юнґа.

Jamboree — світовий зїзд пластунів.

Перший виїзд українських пластунів у світ.

Birkenhead, Arrowe Park, 3. VIII. 1929.

Коли шановні читачі переглядатимуть отсі рядки, тоді недалеко Ліверпуля на площі величезного парку **Arrowe** зїхалися пластуни з цілого світа в числі понад 50.000 і утворили велике місто. **Arrowe Park** має площу 8 км², яка вміло поділена на 157 таборів для пластунів усього світа: старших, молодших і наймолодших. 41 держав вислалили своїх репрезентантів, аби приняти участь на отсьому могутньому зїзді пластової молоді. Стрінете тут пластунів з цілої Европи (крім Росії і Румунії), не лише Англії, але й маленьких, молодих держав, як Латвія, Естонія і т. д. Приїхало багато пластунів з Америки, Бразилії, Мексіка, з далекої Японії, Китаю, Сіяму, Персії, Австралії, Н. Зеляндії і т. д. Кожний нарід старається бути членом всесвітнього союзу пластунів і навіть еміґрації з Альбанії і Росії (ґрупа бельгійська) добилися офіціяльної участи.

В кожному таборі маячить багато пластових прапорів, а понад всіма прапор нації-держави. Кожна нація старається знайти собі симпатиків між іншими народами, знайомить їх про свій край, звичаї й обичаї. Сотні тисяч відвідувачів таборів мають нагоду подивитися на працю молоді кожної нації, оглянути народні строї, вироби і т. д. Що-дня в театрі на 8.000 осіб кожна нація показує свої народні танці і ріжні вправи та пластові продукції.

Є звичай, що всі пластуни одної нації відвідують усі табори інших народів і в Жамборе великий рух. Ходять ріжнородні пластуни, старі й молоді, в ріжнородних строях, чорні, жовті, білі, ходить численно публика, а по дорозі снують авта й повози. А все те разом спричинює вічний рух з ранку до 11. год. вечера. Багато цікавого побачить тут не лише пластун, а й звичайна цивільна особа.

Треба віддати честь анґлійській публиці яка не зважаючи на щоденні дощі відвідує Джамборе. У всіх усміхнене лице, радість і втіха, що можуть побути день з молодю. Публика любить пластунів і всіма силами їх підтримує. Далеко нам, українцям, до анґлійців... Ще замітно, що між пластунами і пластунками не

Джамборе є багато старших людей, є вже навіть зовсім сиві, на становищах. А у нас пласт є для більшости громадянства тільки забавкою майже.

Улаштування такого кольосального табору Джамборе з 50,000 пластунів вимагало від проводу дійсно неабиякого орґанізаційного таланту, аби праця і прогодування такої маси народу відбувалися успішно і без запізнення. Треба признати, що англійські пластуни зі своєї задачі вивязалися гідно.

Ще пару слів про нас, українців. 45-міліоновий нарід мало хто знає, всі рахують нас русскими, сербами, болгарами, або поляками, лише не українцями. Тому малочисленній делеґації пластунів, яку вислала Верховна Пластова Команда у Львові, припала дуже тяжка, надзвичайно відповідальна задача: всіми силами й засобами поборювати такі й інші невірні відомости про нашу націю. Як справиться з цим наша делеґація, яка перший раз лише виступає на всесвітному зїзді пластунів, покаже будучність. Одно лише сміло можна сказати, що ні один нарід не працює так інтенсивно, як наша українська, малесенька ґрупа, що обійшла, в дощ і болото, вже 27 народів і полишила по собі у всіх добрі наслідки. До ще більших успіхів бракує нам грошей і відповідної підготовки та деяких засобів, яких ми не могли передбачити, бо це є перший виїзд українських пластунів у світ. **Б.**

Криголім „Красін“ через північне море.

Відомо, що Сибір — країна зачарованих, неексплоатованих природних богатств, земних скарбів, але їх використання, а особливо вивіз, надзвичайно трудний. Великі, сплавні ріки Об, Єнісей, Лена надавались би до транспорту водою, та вливаються вони в північне Карійське море, яке щонайменше на 3 місяці в році від липня до жовтня настільки розмерзає, що дальша плавба морем можлива, але і то не кожного року, і не тою самою дорогою. Тому за царських часів ніколи не розсліджувано науково і фахово перевозу північним морем до Европи, головно тому, що великі промисловці і купці Москви і Петербурга були інтересовані в трансибірській залізниці і боялись конкуренції тої морської дороги, правда, довшої, але дешевшої.

Щойно тверда дійсність змусила більшовицький уряд занятись розшуками дороги при помочі всіх найновіших засобів науки, техніки і винаходів. І ось повстали вздовж північного берега Европи і Азії ріжні станиці, призначені для наукових, метеорольоґічних дослідів, радіові стації, то-що. А все те для систематичного збільшення товарообміну.

Від 1920 р. виправляються торговельні експедиції до Сибіру північним морем. Спеціально в тій цілі заснований комітет у Ново-Симбірську з заступництвом у Берліні веде технічні і торговельні операції. А морська база находиться в Гамбурзі від трьох літ. Звідси виплило 28 кораблів німецьких, англійських, російських під проводом російського капітана Рекштина і комісаря Орловського, щоби вслід за криголомом „Красіном“ перевезти величезний вантаж машин, узброєння, всяких хемікалій, товарів і т. д. до устя ріки Об і Єнісей, а звідти набрати тамошні богатства, золото, шкіри, футра, дерево, графіт і т. д. привезені Обом з Тюмеку, а Єнісеєм з Краснодарська на кілька тисяч верстов.

Криголім „Красін“ це формальне залізне яйце без звичайної у кораблів підстави зв. кільом, з корабельними машинами на 10.500 кінських сил, з залогою 123 людей під проводом капітана Сарйокіна, старого, досвідного моряка. Командантом експедиції, яка має розслідити всі можливости найкращої дороги через північне море є Микола Іванович Евгенів. „Красін“ у плавбі хитається незвичайно сильно. Він виїхав 9. липня з Кронштадтського каналу, обїхав Скандинавію, 23. липня набрав у Берген, найбільше висуненій на північ місцевости Норвеґії, вуґілля і вирушив вздовж північного берега Скандинавії на т. зв. море Берентса, якого полудневою відногою є „біле море“ з прибережним Архангельськом. Завданням „Красіна“ буде вишукати найбільше пригожу дорогу до Карійського моря, віддалене від моря Берентса островами „Нової землі“. Річ у тому, чи найдогідніше їхати попри північний беріг Сибіру т. з. „юговським шаром“, проливом між Новою Землею і суходолом, чи т. зв. Матошкиним шаром, переділюючим Нову Землю на два острови, чи краще обїхати Нову Землю від півночі. Помимо має бути перший раз літак, на якім славний з ратункової акції для експедиції Нобіле, пільот Чуновський, має виїхати з Ленінграду через Архангельськ до Нової Землі і стрінутись з „Красіном“.

З великим зацікавленням вижидає торговельний світ висліду тої експедиції „Красіна“ і ведених ним 28 торговельних кораблів, бо від того залежить дальший розвиток торговельних зносин Німеччини, Англії і інших держав зі Сибіром.

По широкому світі.

Еміґрантський канадійський уряд поробив деякі нові трудноші щодо виїзду земельних робітників з Европи до Канади, тому, що цьогорічні жнива є там невдоволяючі.

У роковини смерти Степана Радіча у Загребі маніфестувало населення спокійним походом через місто, вивішуючи в вікнах хорватські прапори.

Англійський премієр Мекдональд рішив виїхати з початку вересня до Вашингтону, щоби особисто розпочати переговори про роззброєння на морі.

Засіданнями Ради Ліґи Націй дня 30. серпня проводитиме представник... Персії.

Сильне напруження в Гаазі.

Конфлікт між Англією і Францією.

З Гаґи надійшли вістки, що в пятницю 9. серпня ц. р. вечером заявив Бріян в інтервю з представниками французької преси, що він не вірить аби переговори перервано, хоч ситуація дійсно напружена. Праці політичної комісії — сказав Бріян — потягнуть за собою дуже поважні консеквенції. Але тому, що її успіхи залежать у першу чергу від вислідів праці фінансової комісії, може все скінчитися фіяском. Ситуація на думку Бріяна ясна. Ще в Женеві ухвалили шість держав резолюції та рішили устійнити дефінітивно справу відшкодувань, як вимогу солідарного і зорганізованого мира. В тій цілі зїхались знатоки до Парижа, які протягом трьох місяців випрацювали плян відшкодувань. Правда, вони були незалежні, але стояли в контакті зі своїми урядами. Теперішня конференція покликана лише ввести в життя устійнений плян знатоків.

Вже пять держав заявилося за приняттям пляну (в цілости), але одна держава противиться тому. Проте не вірю — кінчив Бріян — аби тоді, як пять держав порішило приняти цей плян і лише одна держава тому противиться, конференція розбилася. Вкінці заявив Бріян, що він не вірить, аби якийнебудь нарід хотів узяти на себе відповідальність за розбиття мира започаткованого в Гаазі.

Зате англійська преса оголосила зараз у суботу 10. серпня ц. р. інтервю зі Сноуденом, який передав його англійським журналістам ще коло півночі, познакомившися лише зі змістом інтервю Бріяна. Сновден заявив, що на випадок розбиття конференції, відповідальність за це не може впасти на англійську делеґацію. Сновден додав, що французька делеґація має враження, неначе би англійська делеґація лише (легковажила) обманювала конференцію. Якщо Франція має такі ілюзії — зазначує Сновден, — то краще хай вона зачекає на дальший розвій ситуації. Зновож сам факт виступу проти мене 5-ох держав — каже Сновден — а саме: Франції, Італії, Румунії, Югославії та Греції не виводить мене ще з рівноваги і не значить, що я не маю рації. Ба! Сновден заявив, що верне до Англії, якщо не буде способу до порозуміння, бо тоді дальше перебування в Гаазі було би безцільним. Інтервю закінчив словами: можу заявити панам, що не уважаю ситуації за безнадійну.

Вже Англії йдуть на руку.

„Пті Парізіен“ подає вістку з Гаґи, що в помешканні бельгійської делеґації відбулося засідання при участи Жаспера, Гіманса, Шерона, Люшера, Піреллі та Адачі, на якому порішено в імени чотирьох держав не допустити до відкинення пляну Юнґа. *Всі учасники згодилися на цьому засіданні*, як підкреслює „Пті Парізіен“, *поробити Англії деякі концесії, аби не допустити одначе до зміни цілого пляну Юнґа.*

Італія невдоволена.

Італійська преса нападає на Сновдена за його виступи в Гаазі. І так „Ляворо Фашіста“ називає його виступи „відгомоном пруських юнкрів з часів Вільгельма“. „Трібуна“ не щадить теж Сновденові перцю і підчеркує, що лише соціялістична частина Европи уважає таку політику за мирну, але зате друга частина Европи глядить з тривогою на експерименти свіжо спечених анґлійських державних мужів.

Становище Злучених Держав.

З Ню-Йорку повідомляють, що державний секретар Котен заявив, що Злучені Держави бажали би окончного полагодження справи відшкодувань, яке устійнили вже европейські держави, але *уряд Злучених Держав не попирає рішучо пляну Юнґа, як також якогонебудь іншого,* ...

„Дейлі Мейл“ приносить вістку, що Мекдональд, який саме перебуває в Шкоції, задумує полетіти літаком до Гаґи тому, що ситуація дуже критична по останніх виступах Сновдена.

Чому Англія проти пляну Юнга.

В суботу 10. серпня ц. р. на засіданні фінансової комісії, яке почалося в 10-тій год. перед полуднем делеґат Англії Ґреґем подав причини, для яких Анґлія не може прилучитися до постанов пляну Юнґа, а які відносяться до зобовязань в товарах. Анґлійська торгівля, яка перед війною становила 19.9 відсотків світової торговлі зменшилася по війні до 11.2 відсотків. Тому ця справа для Анґлії є дуже важна, до того ще в Англії є 1,250.000 безробітних робітників, головно в вуглянім промислі. Зноваж зобовязання в товарах вводять до міжнародньої виміни товарів штучність і неприродність. Справді плян Юнґа передбачує ці річеві зобовязання лише на 10 літ, але Анґлія цілковито не думає погодитися навіть на ці постанови. Плян Юнґа передбачує як рекомпенсату за фінансові зобовязання сплату товарами, яка можлива на думку Анґлії лише в відношенні до держав вірителів. Нормальний вивіз Анґлії сильно підважений, бо Анґлія вивозить під ту пору лише 50 міл. тон вуґілля, себто вивозить менше, як перед війною. До того Франція і Італія отримують вуґілля на рахунок відшкодування. І так італійському ввозові відповідає зменшення видайности полудневo-валійських копалень на 4 міл. тон річно. Вправді плян Юнґа передбачує зменшення річевих зобовязань з 1,200 міл. на 540 міл. тон річно, але це цілковито не вистарчає і не дає ніякої охорони англійському вугіллю, тому Ґреґем підчеркує, ще раз, що Анґлія противиться річевим зобовязанням.

Безпідставні побоювання.

У відповідь Ґреґемові заявив дел. Франції Шерон, що річеві зобовязання в пляні Юнґа сильно поменшено. До того Франція не покриває внутрішнього запотребування вуґілля з власних копалень — тому побоювання англійського делеґата перед господарською небезпекою для Анґлії з приводу постанов пляну Юнґа про річеві зобовязання є безпідставні і нереальні.

Кпини Франції.

Після заяви Шерона Сновден заявив рішучо й енерґічно, що не приймає арґументів Шерона до відома. Стверджує, що англійські знатоки не мали ніякого мандату від уряду і тому англійський уряд домагається аби комісія якнайскорше застановилася над запропонованими англійською делеґацією резолюціями, бо в противному випадку метода повторювання тих самих спорів не доведе до ніякої цілі. Сновден додав, що ... стації Шерона не приймає бо уважає її за кпини Франції і тому ставить внесок, аби комісія відповіла скоро і ясно на англійські пропозиції, бо поза рамцями цих пропозицій він не думає продовжувати далі дискусії, і поїде до Англії. На тому перервано засідання фінансової комісії до понеділка.

Невже димісія Луначарського?

З Варшави повідомляють, що з Москви надійшли вістки неначе би нарком. освіти більшовицького уряду Луначарський подався до димісії. Причини димісії невідомі.

Войовничий настрій у більшовиків.

Східна аґенція повідомляє, що після зірвання безпосередніх китайсько-більшовицьких переговорів у ґенеральнім штабі червоної армії панує піднесений войовничий настрій. Ескадра ... енних літаків, яка демонстраційно літала ... границею Манджурії, вернула вже до своєї операційної бази в запіллі. З Харбіну і Нанкіну отримано вістки, що військові китайські кола сильно занепокоєні, бо сподіються кожної хвилини наступу червоної армії на Манджурію. Більшовицька розвідка ствердила, що за китайською границею наступило пересунення манджурських військ.

Зі спортового життя.

Репрезентаційні змагання.

Львів. Чорні—Туристи 6:1 (2:0).
Краків. ЛКС—Висла 4:1 (2:0).
Катовиці. ІФЦ—Рух 0:0.
Варшава. Леґія—Варшавянка 3:1 (3:1)
Львів. Лехія—Польонія 5:2 (4:1)

Товариські змагання.

Стрий. Погонь (Львів)—Погонь (Стрий) 4:...

В справі реєстрації воєнних інвалідів.

КОМУНІКАТ.

Тисячі інвалідів і їх родин не побирають інвалідської ренти тому, що не зголосилися 1922 р. На домагання українських послів ухвалив польський сойм закон з дня 7-го березня 1929 р. про додаткову реєстрацію воєнних інвалідів. До цього закону вийшли три виконуючі розпорядки, а саме: розпорядок з 15-го червня 1929, розпорядок з 6-го липня 1929 р. і запорядження міністра праці й суспільної опіки з 23-го липня 1929 р.

Тому, що річ тут у заосмотренні кількох тисяч воєнних інвалідів української національности, подаємо ближчі інформації.

Хто має право реєструватися?

Право зголоситися до реєстрації, а тимсамим домагатися признання їм інвалідської ренти мають: 1) Воєнні інваліди зі світової війни, які не одержують інвалідського заосмотрення тому, що запізно зголосилися. 2) Воєнні інваліди, які повнили військову службу в армії отамана Петлюри в часі від 17-го квітня 1920 р. до 17-го березня 1921 р. і в тому часі стали воєнними інвалідами. (Саме в тому часі от. Петлюра був союзником Польщі). 3) Воєнні інваліди польської армії, які запізно зголосилися по признання їм інвалідського заосмотрення. Деякі українці, що служили в польській армії у мирному часі, стали наслідком нещасливих випадків воєнними інвалідами, а тому запізно зголосилися й не одержують інвалідського заосмотрення. 4) Вдови і сироти по таких воєнних інвалідах, що задля спізненого зголошення не побирали інвалідської ренти. Таких випадків є у нас дуже богато. Немало інвалідів, не одержуючи нїякого заосмотрення, вимерли з голоду й холоду. Тепер їх рідня може добитися для себе признання заосмотрення.

Час реєстрації.

Реєстрація інвалідів відбувається в часі від 1-го липня 1929 до 31-го грудня 1930 р. Хто не зголоситься в тому речинці тратить уже невідклично право на інвалідське заосмотрення.

Де воєнні інваліди мають зголошуватися до реєстрації?

Реєстрацію переводять при повітових староствах уряди звані рефератами для справ воєнних інвалідів. Одначе тільки при деяких старостствах є реферати для інвалідських справ. Українське Товариство Допомоги Інвалідам подало недавно в українській пресі точний спис урядів, які переводять реєстрацію воєнних інвалідів для поодиноких повітів і тому ми цього не будемо повторювати вдруге.

Зразок зголошення до реєстрації.

До Повітового Старостства

(Реферат воєнних інвалідів)

у . . . . .

Підписаний (імя і прізвище) воєнний інвалід б. австрійської армії, уроджений дня . . . і . . . року в (. . . . громада) . . . . . повіту, приналежний і замешкалий в . . . ., прохає на основі закону з дня 7.го березня 1929 р. зареєструвати його як воєнного інваліда і признати йому інвалідське заосмотрення.

Підписаний служив при . . полку, був ранений (описати в який спосіб, зглядно захорів) у місяці . . . . року . . .) подати де: на італійськім чи російськім фронті), лічився в шпиталі в . . . . . . був звільнений з військової служби дня . . року . . ., був признаний воєнним інвалідом рішенням (. . . чиїм) з дня . . . року . . ., одержував ренту за австрійських часів аж до розвалу Австрії. (Коли не одержував ренти, слід подати, чому. Прим. був супровітований перед самим розпадом Австрії, або був у неволі і т. ін.).

До реєстрації інвалідів у попереднім речинці не зголосився наслідком незнання розпорядків і правних постанов.

На доказ інвалідства і звязку його з військовою службою залучає такі інвалідські грамоти (вичислити їх). Колиж інвалід не має інвалідських грамот, слід написати, чому, чи їх не одержав, чи загубив, чи зайшло що іншого.

В недостачі документів підписаний покликує на доказ інвалідства і звязку його з військовою службою отсих свідків: (подати імена і прізвища найменше двох свідків і їх точну адресу).

Підписаний є жонатий (безжонний), має на удержанні жінку і діти у віці від . . . до . . . літ, при чому не має інших засобів на виживлення родини.

З уваги на предотавлений стан справи підписаний прохає признати йому і його родині інвалідське заосмотрення.

. . . . . . (місцевість) дня . . . . . 1929 р.

(Підпис)

(Точна адреса) . . . . . .

. . . залучників

Пояснення до зразку зголошення.

Дуже важною річю є устійнення причинового звязку між калїцтвом (хворобою) і військовою службою, бо від того залежить признання інвалідського заосмотрення. Виконуючий розпорядок з 6-го липня 1929 р. каже, що причиновий звязок устійнюється при помочі військово-лікарських свідоцтв, шпитальних оречень, посвідок шпиталів про перебування в них інвалідів для лічення, шпитальні записки про хід хвороби, урядові посвідки про доверщені досліди хвороби (пересвітлення апаратами Рентгена, досліди крови, мочу і т. д.), урядові лікарські посвідки і т. п., інвалідські книжочки й легітимації, свідоцтва цивільних лікарів, у яких інвалід лічився і т. п.

Коли інвалід задля якихнебудь причин не має вгорі наведених грамот, то можна покликатися на вірогостойних свідків, які мають ствердити калїцтво (хворобу) і звязок його з військовою службою.

Свідків, яких подасть інвалід у своїому зголошенні, переслухує суд на домагання військово-лікарської комісії. Зі сказаного слідує, що чим більше й ліпші грамоти долучить інвалід до свого зголошення, тим певніше і скорше одержить інвалідське заосмотрення.

Дуже трудно одержати інвалідське заосмотрення тоді, коли утрата спосібности до праці наступила наслідком таких внутрішніх хворіб, як чахотка, умові недуги і т. п., бо тоді незвичайно тяжко виказати причиновий звязок між хоробою і військовою службою.

Як старатися за інвалідські грамоти?

Інвалідські грамоти багатьох інвалідів находяться дуже часто не в руках інваліда, а по ріжних урядах, шпиталях і т. п. Тепер відписи зі всіх урядів і шпиталів розділено й переслано до повітових референтур для справ воєнних інвалідів, одначе це відноситься лише до тих грамот, які находилися в межах польської держави.

Грамоти в чужих державах можуть інваліди старатися видістати через польські консулати в чужих державах. Подаємо спис оцих консулятів: **1) Австрія. — Польський консулят. Wien III. Rennweg 1.** 2) Чехо-Словакія.—Польський консулят, **Praha — Smichow, Stefanikowa 46.** 3) Мадярщина — Консулярний виділ при польському посольстві. **Budapest, Orszaghaz utka 15.** 4) Італія — Консулярний виділ при польському посольстві. **Roma, Piazza Campitalli 3.** 5) Югославія — Консулярний виділ при польському посольстві. **Belgrade, Krunska 58.** 6) Румунія — Польський консулят. **Bukarest, Strada Popa Tatu 47.**

Коли прим. інвалід був на лїченні в шпиталі в Братиславі, то пише до польського консуляту в Чехословакії, подає час лікування, назву шпиталю і військового відділу, при якім служив і прохає прислати йому відписи лікарських шпитальних свідоцтв. Таксамо поступає тоді, коли інвалідські грамоти виставили військові власти, яких осідок находився поза теперішніми межами польської держави.

Зголошення про реєстрацію слід вносити вже тепер, а лишень покликатися в ньому на те, що петент відніся по видістання інвалідських грамот. На кожний випадок слід покликатися на свідків, бо може й таке трапитися, що інвалідських документів не вдасться роздобути.

В якій мові вноситься зголошення?

Зголошення про реєстрацію можна вносити в українській мові, бо вноситься його до старостства, рішення про ступінь нездібности видає військово-лікарська комісія при старостві, а признає заосмотрення скарбова влада. Як відомо, політична і скарбова влада I. і II. інстанції є обовязана на основі язикового закону приймати прохання в українській мові.

Від якого часу належиться зареєстрованим інвалідам інвалідське заосмотрення?

На основі закону про додаткову реєстрацію належиться інвалідське заосмотрення інвалідам і їх родинам від першого дня того місяця, що слідує по внесенню зголошення про реєстрацію. Значить: коли інвалід зареєструвався дня 15-го липня то інвалідське заосмотрення одержить він 1. серпня, хоч би йому признано заосмотрення щойно в грудні.

Хто рішає про відсоток нездібности до зарібкової праці і про признання інвалідського заосмотрення?

Військово-лікарська комісія при повітовому старостві на внесок лікаря, що урядує при рефераті справ воєнних інвалідів, рішає про висоту нездібности до праці воєнного інваліда. Інвалідське заосмотрення признає скарбова влада. Як від рішення військово-лікарської комісії, так і від рішення скарбової влади можна внести відклик, але інформації про це подамо іншим разом.

Агітація польських інвалідських товариств.

Польські інвалідські товариства розвели живу агітацію за вписуванням українських інвалідів до тих товариств. Деякі наші інваліди думають, що скорше одержать інвалідське заосмотрення, коли впишуться до польських товариств. Тимчасом приналежність до польських товариств не має нічого спільного з признанням інвалідського заосмотрення і тому наші інваліди зовсім непотрібно видають гроші на вписове і на членські вкладки до польських товариств.

ЗА ВІДДІЛ ПРАВНОЇ ПОРАДИ НАРОДНЬОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНДО:

Посол Володимир Целевич.

НОВИНКИ

— **Арештування в Станиславові.** Перед кількома днями арештувала поліція в Ямниці двох студентів університету Гірняків, синів о. дек. Гірняка в Ямниці, з крім того мешканця Ямниці Савчака і студ. унів. Боднарчука. Арештовані перебувають у поліційному арешті в Станиславові. Причина тих арештувань невідома.

— **Підвишка муки.** Цінникова комісія львівського магістрату затвердила підвишку ціни житньої муки (70 проц.) на 44 сот. у гуртівні і ціну хліба з цієї муки на 48 сот. на базарі та в крамницях. Пшенична мука коштує як і раніше.

— **Фальшують молоко.** За один місяць ствердив відділ досліджування харчів при магістраті у Львові 56 випадків сфальшованого молока на 680 переведених проб. Цього-ж місяця вже переловили 50 „пахтярів", торгівців молоком, які довозять з підльвівських громад молоко, підправляючи його чи розпускаючи водою.

— **Катастрофи.** У французькій провінції Франш-Комте борвій знищив поля на кільканадцять міл. франків. — В околиці Ліону борвій знищив винниці та сади на просторі кількадесяти км. і вбив 12 осіб. — У фабриці стрільного пороху біля Палермо вибух убив дві особи і знищив багато пороху.

— **Ріжні вістки.** До Риму приїхало 2000 італійських фашистів з чужини, щоби скласти поклін Муссолініему. — У Бельфасті спустили на море новий великий коравель „Брітанік", який, як сподіваються, побе рекорд німецького „Бремену". — Італійська рада міністрів приняла постанову, що відтепер буде в Італії скасована оплата за вхід до всіх музеїв, галерій, історичних палат і інших памятників мистецтва. — У Берліні почався міжнародній конгрес реклями з участю 4000 делегатів (2000 є з Америки). — У Зл. Державах помер 85-літній ірляндець Джемс О'Суллівен, винахідник гумових каблуків. — У Мільвокі (Спол. Держави) помер один із провідників американських соціялістів Ельберґер. — Провідник минулорічної підбігунової експедиції Нобіле приїхав на кілька днів до Праги, щоби прочитати перед друком опис цієї експедиції написаний проф. Бегунком. — Окружний суд у Вильні видав присуд, що державний польський скарб має звернути д-ру Горецькому, внукові Адама Міцкевича, ліси в Дусініентах, що колись були родовим майном Горецьких, а були сконфісковані царським урядом у 1931 р. — Дня 19-го червня фабрики авт Форда випустили в світ 9100 авт, найбільшу скількість, вироблену досі якоюнебудь фабрикою авт.

— **Рекорди.** Молода американка Мері Далі впавши з літака на легкопаді з висоти 1000 м., летіла з вітром від Шікаго 12 годин, на просторі 480 км. — У місті Ляс Пальмас (на Кубі) оженилось цими днями двох 80-літніх селян з молодими дівчатами; у весіллі брало участь 9 їхніх синів, 78 внуків і 32 правнуків; ці подружа вважають тому рекордовими, що оба новоженці є здорові, сильні та досі працюють як колись. — Відомий англійський автомобіліст Сіґрейв, що здобув світовий рекорд їзди на швидкість, будує тепер моторову лодку, якою хоче побити також рекорд швидкої їзди на морі. Він стане до змагань у березні на другий рік на Фльориді; канал Ля Манш переїзджатиме він у 12 хвилинах.

— **Осяг пароплава „Бремен".** До понеділка, 22. липня, рекорд швидкости між усіми особовими кораблями світа держала „Мавретанія", один з більших пароплавів англійської лінії Кюнард. Вона держала цей осяг 22 роки. Але в понеділок побив Мавретанію „Бремен", новий особовий пароплав лінії Північний Німецький Льойд з Бремен. Рекорд Мавретанії був 5 днів 2 годин і 34

є 4 дні, 17 годин і 42 хвилин, а тепер „Бремен-а" хвилини. Ріжниця майже 9 годин в часі, у якому переїхали Атлянтик з Шербурга, у Франції, до Ню Йорку. „Бремен" півтора раза більший від Мавретанії (майже 50.000 тон містоти) і їхав правильно, без напруження сили машин. Цим осягом „Бремен" здобув славу для німців, для їхнього поступу в промисловій техніці. З грімким гомоном витали його, коли приплив до пристані в Брукліні. А перша привитала його „Мавретанія", яка вислала йому гратуляційну радіо-депешу. Але „Бремен" побив ще один рекорд швидкости. Пароплав привіз 2.922 міхи почти, переважно з Німеччини. Вони в Бремен дістали початку 17. липня. Ще 55 мінут перед допливом до Ню Йорку Бремен вислав свій власний літак (вистріливши його у воздух катапулькою) з двома міхами спеціяльної почти. Літак (сплавний) осів на воді у пристані і передав міхи на окрему лодку ню-йорської почти. Міхи негайно доставлено до головного бюра в Ню Йорку, а відтам ще того самого дня (в понеділок) адресатам у Ню Йорку в 4-ій годині пополудні. Була там теж почта для Льос Анджельос та Сан Франціско. Її забрав літак, що полетів наніч і заразже її доручено адресатам. Значить з Німеччини ішли листи до Каліфорнії 7 днів. Усіх пасажирів мав Бремен 1.670, а між ними 793 американців. Всі вони були раді, що за 4 доби промчали Атлянтик, хоча погода була гарна і вони не дуже то дбали про скорочення милої подорожі. В Ню Йорку збирали гратуляції капітан „Бремена", Леопольд Ціґенбайн, і президент Північного Німецького Льойду, Филип Гайнекен, який теж приїхав з першою подорожю свого нового морського велитня. Ґазети пригадують, що за Колюмба, тому 437 літ, плили до Америки 71 днів, а перший пароплав Саванна в 1819 році переплив Атлянтик за 26 днів. Одначе нині і 4 доби їзди вже за довго, коли люди літають.

— **Український боксер.** Читаємо в філядельфійській „Америці": Іван Дзядик мав зміритися з Биллі Воллесом ще в понеділок, але буря і злива перешкодили і змагання назначено на середу 24. липня вечір у Філліс Бол Парк у Філядельфії. Іван Дзядик, філядельфійський українець, лемко. Він ще моолдий хлопець, 21 літ, але вже справний боксер і досі вже виграв багато разів та заробив доволі гроша. Биллі Воллес, родом з Аляски. Відтак жив і боксувався у Каліфорнії і в Огайо. Щойно минулого місяця приїхав до Філядельфії; проголосив себе відразу філядельфійцем і визвав Дзядика до боротьби за чемпіонство Пенсильванії. Оба зважились і важили рівно по 133 фунти. Публики було до 10.000, а серед неї богато українців. Розправа пройшла в 10 стрічах. Оба молоді спортовики, боксери легкої ваги, хоча однакового віку і ваги, та не однаково бються. Дзядик завсіди валить обома руками в голову, а головно у щоки. Лівою навіть частіше. А Воллес лишає голову противника в спокою, а бє в груди і в середину тіла. До 8-ої стрічі виглядало, що Дзядик має перевагу, а в 8-ій стрічі то Воллеса таки збив добре, але дві останні стрічі дали Воллесові перевагу і суд Пенсильвенійської Атлетичної Комісії признав чемпіонство Воллесові. Та публика, бодай велика частина, малу іншу думку. Ґазетні спортові звітники, кажуть, що Дзядик бився знаменито і вік мав виглади виграти, тільки що він мало вірив сам у побіду і переходив до оборонних позицій замісць до атакуючих.

— **Дорогоцінна бібліотека.** У найближчому часі продаватимуть у Льондоні на ліцитації бібліотеку... Нютона. Вона лежала запроторена майже 300 літ і щойно кілька літ тому відкрили її випадково на селі, в якійсь старій шафі на хуторі. Тепер віднайшли нову серію книжок Нютона. Разом є їх 858, оправлених у телячу шкіру, дуже добре збережених. На чотирьох томах виписаний рік 1631, коли Нютон вступив на університетські студії в Кембрідж. Є там перше та друге видання його „Прінціпія" з його власноручними виправками та замітками. Той, хто продає ці книжки, дістане великі міліони.

— **Найпильніша лектура.** Один німецький промисловець хотів перевірити, чи люди справді читають оголошення в пресі. Тому, що він сам поміщував їх часто і платив за них, рішив друкувати в оголошеннях ріжні фальшиві історичні дати та неправдиві факти. За один тиждень дістав він 400 листів зі спростованням цих помилок; спростовували їх студенти, професори, священики, хлібороби, письменники. Це був доказ що загал вичитує пильно оголошення, — доказ зрештою зайвий, бо відомо, що у модерних народів, у великих центрах, усі можливі діла полагоджується оголошеннями і що вони є найпильнішою щоденною лектурою для всіх, що вірять у можливість основної зміни свого життя, завдяки якомусь новому інтересові, новій посаді або попросту новій знайомости.

ОГОЛОШЕННЯ

Ширіть наш часопис!

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок, 12-го серпня, г. 8·15 веч. Виступ арт. варш. театру „Морське око".

Вівторок, 13-го серпня, г. 8·15 веч. Виступ арт. варш. театру „Морське око".

Середа, 14--го серпня, г. 8·15 веч. Виступ арт. варш. театру „Морське Око".

Кіна.

Аполльо: Обережно з жінкою. Цирк Чарлі Чепліна.

Кольосей: Король боксерів Риш. Дікс, Мейрі Бріян. Не нас обдурити.

Лев: Боротьба за степ. Дівчина з бару.

Люна: Архизлодій в Дамаску.

Марусенька: Цісар Франц Йосиф і його двійник. Король карнавалу.

Оаза: З причини реконструкції зачинене.

Палас: Несамовитість (Ляpc Гансон).

Пан: Гріхи розведеної. Ліа де Путті.

Пасаж: Тайна вулькану. Людина з лихими налогами.

Утіха: Джон Беррімер: Коли мужчина любить.

Фатаморгана: Білий мурин. Рай на землі.

Химера: Жінка чи лялька.

Програма радіо.

Вівторок 13-го

Льондон (356,3). 20·— Концерт. 22·15 Музика до танців.

Париж (1725) 21·35 Радіоконцерт.

Берлін (418) 20·— Муринські пісні.

Відень (516,3) 21·25 Легкий концерт.

Рим (441) 21·— „Сільвано" опера Масканія.

Мілано (501) 17·— Квінтет. 20·30 Квінтет.

Брюссель (509) 21·15 Виїмки зі „Сафо" Массене.

Будапешт (550) 17·30 Російська орхестра Смирнова. 21·10 Лякос і Мочанії з своїм муз. репертуарі.

Мюнхен (533) 21·— Камерний концерт.

Ленінград (1000) 18. — Концерт.

Москва (825) 20·30 Музично-літерат. вечір.

Харків (1304) 18·— Камерний концерт. 19·— Міський театр.

Київ (800) 17·30 Популярний концерт. 19·— Клюбовий концерт.

Варшава (1411,7) 18·— Популярний концерт.

Познань (334,8) 18·— Популярний концерт.

Середа 14-го.

Льондон (356,3). 16·45 Концерт на органах.

Париж (1725) 16·45 Концерт.

Берлін (418) 20·30 „Лізістрата" оперетка.

Відень (516,3) 18·15 Концерт. 20·— Арії з опери.

Рим (444) 21·— Концерт.

Мілано (501) 20·30 Легка музика.

Будапешт (550) 12·05 Циганська капеля. 22·40 Циганська капеля.

Мюнхен (533) 21·— Військова орхестра.

Прага (487) 19·05 Орхестра фільгармонії.

Ленінград (1000) 16·— Концерт.

Москва (825) 19·— Опера або оперетка.

Київ (800) 19·— Симфоніч. концерт.

Варшава (1411,7) 18·— Мандолiністи. 20·30 Концерт солістів.

Познань (334,8) 20·30 Військова музика. 23·— Музика до танців.

Краків (312,8) 22·45 Музика до танців.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

„Вертеп Наших Днів" Галактіона Чіпки і Ле-ле. 115 17—?
Скала, вівторок, 13.VIII. 1929.
Копичинці, середа, 14.VIII. 1929.
Гусятин, четвер, 15.VIII. 1929.

Дирекція дівоч. гімназії Р. Ш. в Станиславові у відповідь на запити батьків, подає до відома, що гімназія одержала на р. шк. 1929—30 право прилюдности таке як і в попередних роках. — Додаткові вписи і вступні іспити будуть 2 і 3 вересня. 254 1—1

Позір Студенти Зборівського Повіту! В понеділок дня 19. серпня 1929 р. відбудуться в Зборові о год. 13-ій Сходини Студентської Секції при Тов. Кружок „Р. Ш." в Зборові з порядком нарад: 1) Відкриття Сходин і вибір президії. 2) Наша ідеольоґія, реф. тов. Жуковського. 3) Організаційні завдання Секції. 4) Значіння Зборівської битви 1649 р. реф. тов. Крохмалюка. 5) Справа Свята 280 л. річниці боїв під Зборовом. 6) Вибір Виділу, Контрольної Комісії і Суду чести. 7) Внесення. Всі студенти (ки) повіту візьмуть обовязково участь. 256 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИННИК поручає дешево Домбровскі-Розважевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні услівя. 190 11—?

ПРИЙМУ НА СТАНЦІЮ 2 УЧЕНИЦІ. Покій соняшний, в здоровій дільниці Львова, старанна опіка, ціна уміркована. На бажання безплатна конверзація в німецькій мові. Піяніно в хаті. — Зголошення слати до Адміністрації „Діла" під „247". 247 2—3

ЛОВЕЦЬКЕ Т-ВО „ТУР" у Львові прийме кількох нових членів. Інформації подасть інж. В. Дувало, Львів, Ринок 43 І. Телеф. 5-33. 234 3—3

МЕБЛІ НА РАТИ! готівкові ціни; також тапіцеровані **меблі**, власного виробу — найдешевше в **Доротеум Льва Сапіги** 34. телеф 15·01. 44 2—?

АВТОБУСИ і тягарові самоходи виконує одинока українська фабрика С-ки „ТИТАН" Львів, Валова 23. Дотеперішня продукція — 130 возів. 181 6-6

ГОДИННИК ВАШ буде найлінше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні дамські годинники переробляємо на ручні. 191 11—?

ПОШУКУЮ приміщення в лучшім домі з солідною опікою для ученика 2 кл. гімн. в середмістю. Спокій пожаданий. **Гр.-кат. уряд парох. в Буську.** 243 2—2

КОСІВ, пенсіонат пані Лукашевської поручає соняшні покої з першорядним удержанням. Від 1. вересня ціни знижені. 259 1-8

КАНДИДАТА адвокатури рутинованого прийме від 1-го вересня 1929 р. або і зараз Д-р Теодор Жолнірчук адвокат в Бродах. — Зголошення проситься слати з поданням услівій. 255 1-3

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Рентґенольоґ
д-р Людвик ЛЯНДЕС ЛАЙНЕРОВА
у Львові, вул. Третого Мая 7.
повернула.
253 2—?

Дешево виправи студентські:
КОЛДРИ від . . . зол. 25—
КОЦІ від . . . . зол. 12—
МАТЕРАЦИ, подушки, сінники ліжка складані.
Дивани, фіранки, простирала і пошевки — поручає знаний магазин постелі
В. ІЖИЦЬКОГО
Львів, Коперника 3. Тел. 6·00
245 9—22

ПІД ОСІННІ ЗАСІВИ Є
ТОМАСИНА
довготревалим, найуспішніше ділаючим угноєм та — фосфоренс найдешевшим фосфоровим угноєм. —
ТОМАСИНА дає високий збір зерна.
ТОМАСИНА не дається зимою виполокати із землі.
ТОМАСИНА містить крім фосфор. кислоти також біля 50% хосенного вапна — безплатно.
ТОМАСИНОЮ підсилені засіви зимують з правила дуже добре.
ТОМАСИНУ належить в пору замовити вже літом — в осени навал замовлень і брак вагонів може причинитись до спізнення доставы.
Иосиф КАРРАХ. Львів, Костюшка 18.
Цінники і проспекти повчаючі даром і оплачено.
86 1—5

ВІД 7. ДО 19. ВЕРЕСНЯ 1929 Р.
IX. СХІДНІ ТОРГИ
У ЛЬВОВІ
ОСТАННІЙ РЕЧИНЕЦЬ ЗГОЛОШЕНЬ МИНАЄ ДЛЯ ВИСТАВЦІВ В ДН. 20. СЕРПНЯ 1929. РОКУ. СПІЗНЕНІ ЗАМОВЛЕННЯ СТІЙКОВИХ НЕ БУДУТЬ УЗГЛЯДНЕНІ. — ВИЯСНЕННЯ УДІЛЮЄ І ЗГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄ: БЮРО СХІДНИХ ТОРГІВ У ЛЬВОВІ, — ВИСТАВОВА ПЛОЩА — ТЕЛЕФОН Ч. 9-64.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.